

Sapan

28 Eylül 2001 Bireysel Silahsızlanma Günü
Umut Vakfı 'Gençlik ve Silah' Konulu Film Öyküsü Yarışması
Birincilik Ödülü

Senarist: Zeynep Heyzen Ateş
Metin Yazarı: Nilüfer Ünal

Mutlu bir sabah. Evin içi. Hafif bir telaş, bir hareketlilik. Anne mutfakta yemekleri paketlemekle uğraşüyor. Babanın salondan gelen sesi: "Yardıma ihtiyacın var mı?" Gazetesinden gözlerini kaldırmadan soruyor bu soruyu, her zaman bunu yapar, alışılmış bir oyun gibi. Kadın her zaman "hayır" yanıtını verir, evet dese bile kocasının yardıma gelip gelmeyeceğinden emin olmayarak. Hafta içi çok çalışıyor adam, kadın evin içinde bir o tarafa bir bu tarafa koşturuyor. Mutlu Aile pikniğe gidecek.

Bir anda hazırlanıp çıkıyorlar.

Yola çıkış, ailenin eşyaları arabaya yerleştirmesi, babanın aile üyelerini arabaya yerleştirmesi. Sessiz bir yolculuk. Piknik alanına varıyorlar. Çocuk çok heyecanlı. Hafif korkarak iniyor arabadan.

Bir masa bulunuyor, pazar ama ortalıkta fazla insan yok. Anne masayı kurmaya başlıyor, paketleme anındaki aynı ihtimamla. Baba gazetesine geri dönmüş, ama önünde bir de rakı var bu sefer. Çocuk merakla çevreye bakınmaya başlıyor. "Fazla uzaklaşma" diyor kadın başını işinden kaldırmadan. Uzaklaşsa ne olur - neyse bu bizim sorunumuz değil. Çocuk uzaklaşmayacak.

Etrafa bakınırken yerde çatal biçiminde bir dal buluyor. Çok masum. Aklına bir sapan yapma fikri geliyor. Yerde bulduğu bir taşla yontuyor dalın eğri kısımlarını. İş bitince koşarak annesine gidip ona verebileceği bir lastik olup olmadığını soruyor.

Anne nedenleri sormaksızın (bu sırada babayla ikisinin de aslında çok ilgilenmediği herhangi birşeylerden bir görev misali konuşmaktalar çünkü) paketlemek için kullandığı lastiklerden birini çocuğa veriyor. Çocuk "çok kalın değil ama işe yarar" düşüncesiyle ne çok mutlu (oysa bir bulaşık eldiveni bulup kesebilirse çok daha sağlam bir lastik olacak, bakınıyor masaya - hayır anne yanında eldiven getirmemiş) ne de mutsuz alıyor lastiği sapanı bağlıyor; bir ayın edasıyla ne kadar gerilebildiğini kontrol ediyor.

Etrafta hedef aramaya başlıyor. Anne öne eğilmiş salata yapmakla uğraşiyor bu sırada, baba önüne bir rakı açmış, artık anneyle ilgilenmediğini yüzünden rahatça

anlayabileceğimiz bir monoloğa geçmiş. Arada bir "hı..hı.." diyor kadın: Salatısıyla gurur duyuyor.

Annenin arkasındaki ağacın dalının ucu kırılmış, ama kopmamış, öylece sallanıyor. Çocuğun dikkatini çekiyor bu dal parçası -Tutturabilir mi?

Kararsızca başka bir hedef var mı diye bakıyor ama akli dalın kırık ucunda.

Nişan alıyor, atmasıyla annenin hazırladığı salataya bakmak için doğrulması bir oluyor, annenin kafasına geliyor taş. Kadın şaşkın, çok hafif kan akıyor kafasından. Çocuğa bakıyor öylece ...

Epilog

Son sahnede başka bir hedeften yanlışlıkla anneye gelmesini tercih ettik ama anneye bir şakalaşma sırasında taşın elinden fırlaması da olabilirdi aynı sonuca yol açan. Sadece kasıt olması - sadece atma kastı - istediğimizi anlatmaya daha uygun geldi.

Buna karşın anne - baba - çocuk durumundan sadece koşulları oluşturmak için yararlanılmalı ve asla baskın hale getirilip suç onlara yüklenmemeli. Bir sapan var ise bir taş atılacak demektir öncelikle

Herşey bir oyun gibidir ama sonunda kan akar - işte bizim öykümüzün özeti bu...

Metin üzerinde düşünmeye başladığımızda "silah" tan bahsetmenin en iyi yolunun, en ilkel formuyla şiddetten bahsetmek olduğuna ve ne kadar sade bir yerde kalırsak, o kadar anlaşılır, bizim dediğimize denk bir metin olacağına karar verdik.

Klasik "sorunlu çocuk - sorumsuz aile - kötü arkadaşlar üçgeni o kadar kullanılmıştı ki bir değeri ve işlevseliği olmazdı ayrıca tamamen masum bir hareketin duygunun doğasına daha uygun olacağınaı düşündük. Oyun kavramıyla bunu birleştiren ortaya "Sapan" fikri çıktı.

Hem masum olmalıydı çocuk, hem de ne yaptığını bilerek yapmış olmalıydı sapanı. Yani anne - insan - kaza sonucu vurulmuş olsa da TAŞI ATMAK ÇOCUĞUN BİLİNÇLİ EDİMİ OLMALIYDI.

Bunca baskın baba figürünün ortalıkta olduğu bir dönemde aslında babanın hiçbir şey yapmadığının altı çizilmeliydi. Anne zaten yalnızken daha da yalnız kalmaktan korktuğu için kabullenmemiş olmalıydı herşeyi; bu yüzden en ufak bir gerilim bile olmamalıydı. Çocuğun hareketini olumlamak veya küçümsemekten dikkatlice

kaçınılmalıydı. Temelde bizim düşüncemiz " bir sapan varsa, taş atılacaktır" dır. Çünkü ve taşı kuşa atan sapan değildir ne yazık ki...